

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

50. Quis per Bullam, seu virtute lubilæi elegit Confessarium, & facit cum illo confessionem invalidam, & irritam, vel e defectu doloris, seu examinis, vel ex alio capite obtinendo absolutionem à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

RESOL. XLVI.

An qui legit librum Authoris Catholici, sed cum scholiis, & commentariis hereticorum tam copiosis, ut liber potius ex illis, quam ex textu constare censetur, incidat in excommunicationem Bullæ Cænae, & per Cruciatam sit absolvendus? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 2.

Affirmatiuam sententiam docuit P. Suarez in 3. p. tom. 5. disp. 21. sect. 2. numero 10. Sed nimis superflue in hoc loquitur, & idcirco non sequendus: unde merito illum reprobant Soufa in expos. Bul. Cænae. cap. 7. disp. 3. concl. 3. num. 7. & alij: nam reuera liber Authoris Catholici, licet commentarios copiosos alicuius heretici habeat, semper nuncupatur liber Authoris Catholici, a quo in lucem editus est; & non licet heretici commentantur.

RESOL. XLVII.

Item idcirco legens librum hereticum Latina lingua complicitus, quam ipse nullo modo intelligit, incidat in excommunicationem Bullæ Cænae, ut per Cruciatam sit absolvendus? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 30.

Affirmatiue respondet Megala in 3. p. lib. 3. c. 1. num. 35. quia Bulla non spectat finem, sed factum ipsum.

2. Negatiue sententiam docet Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. c. 1. num. 51. quia hic casus a principio non fuit inclusus in leg. Laurentius vero Portel in addit. ad dub. regul. trib. lib. prohibiti, n. 11. non audeat hoc confulere: sed addit, quod si quis fecerit, habebit Authorem Sanchez; in quibus verbis demonstrat, hanc sententiam esse probabilem, sicut reuera probabilissima est, & tuta in praxi; & illam, præter Sanchez, docet etiam Filicenus tom. 2. tract. 22. cap. 7. n. 207. & Suarez tract. de fide, disp. 20. sect. 2. n. 18. vbi sic asserit: [In primis, circa qualitatem necessarium est, vt non tantum sit exterior lectio, sed cum intelligentia verborum; nam, si quis ignorans prorsus linguam Latinam, vel eam, in qua libri scriptus est, illum legat; non incurrat censuram, nec per se loquendo, mortaliter peccabit; quia illa non est formalis, nec vera lectio; sed tantum materialis; & præterea ibi cessat ratio legis; quia neque periculum inde imminet; nec est communicatio cum heretico in doctrina; & in hoc omnes conueniunt.] Ita Suarez. Vnde negandum est id, quod dicit Megala, nempe, Bullam non spectare finem, sed factum.

RESOL. XLVIII.

An qui legit librum hereticum in Gallia, Anglia, & aliis Provinciis, ubi Bulla Cæna non est recepta, incidat, hoc non obstante, in excommunicationem, & egeat Bulla Cruciatæ propter absolutionem? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 35.

Affirmatiue respondet Megala in 3. p. lib. 3. c. 1. num. 60.

2. Contrarium docet Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. cap. 10. n. 4. qui citat Azorium: & contra rationem Megale vide Becanum in sum. Theol. tract. 3. cap. 6. g. 8. n. 4. in fin. vbi docet ex communi Doctorum sententia, in Germania exculari multos, & non incidere in excommunicationem Bullæ Cænae, quia in multis locis vsu recepta non est.

Tom. IV.

RESOL. XLIX.

An quis per Bullam Cruciatæ possit absolui à reservatis, & censuris, non solum antea, sed etiam post ipsius suspensionem incursum?

Idem queritur de commutatione, vel dispensatione votorum.

Et an quis virtute Bullæ possit ex libito ab vno Confessario absolutionem à reservatis obtinere, & ab alio postea votorum commutationem?

Et hæc omnia procedunt etiam tempore Iubilei. Ex p. 1. tr. 11. Ref. 17.

Respondeo affirmatiue, quidquid asserat Sotus de iust. lib. 8. q. 4. art. 9. cum aliis. Et ita aduersus illum docent decem Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 53. num. 26. quibus ego addo Leonem tract. de Iubil. p. 1. q. 8. n. 11. Fioron. de cas. referu. p. 1. cap. 4. §. 3. n. 22. Sanctarellum tract. de Iubil. cap. 8. dub. 9. qui citat quatuordecim Doctores pro hac sententia, Fernand. in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 17. sect. 2. n. 3. Bonac. de leg. disp. 4. quasi. 2. punct. 6. §. 3. n. 12. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. n. 6. Ledesimam in sum. tom. 1. tract. de Pæn. c. 13. concl. 1. dub. 6. Barthol. à S. Faust. in thes. Relig. lib. 4. q. 50. n. 2. Molfes. in sum. tom. 1. tr. 11. c. 15. n. 204 & alios. Et ratio est: quia verba Bullæ sunt generalia: ergo non sunt restringenda ad peccata, seu vota emissã ante, & non post publicationem Bullæ, vt etiam in Iubileo asserunt DD. & verba indefinite, & generaliter expressa in privilegiis extenduntur ad futura, vt notat Glossa in cap. quia circa de privileg. Cæteras rationes vide apud citatos Doctores.

2. Notandum est verò, supradictam doctrinam non solum procedere quoad commutationem votorum: sed etiam quoad dispensationem, contra Lopez, Rodriq. & Sotum: quia vt bene notat Henriq. in sum. lib. 7. cap. 30. n. 5. cum Suarez, & Sanch. vbi sup. n. 28. eadem est ratio, quoad hoc, inter potestatem dispensandi, & commutandi. Notandum est etiam, quod quis virtute Bullæ potest ex libito ab vno Confessario absolutionem à reservatis, & censuris obtinere, & ab alio postea votorum commutationem. Ita Faustus vbi supra, n. 4. Et hæc omnia procedunt etiam tempore Iubilei: nam eadem est ratio, vt de Bulla,

Sup. hoc magis late inf. in Ref. 73. & pro utroque scilicet Iubileo, & Cruciatæ in tr. 3. tr. 2. Ref. 72. §. 114.

Sup. hoc notandum inf. in tr. 4. Ref. 23.

RESOL. L.

Qui per Bullam, seu virtute Iubilei elegit Confessarium, & facit cum illo confessionem inuaidam, & irritam, vel ex defectu doloris, seu examinis, vel ex alio capite obtinendo absolutionem à reservatis, queritur, an aucta peccata non sint amplius reservata, ita vt postea possit à quocumque Confessario ab illis absolui?

Et docetur, quod si aliquis Prælati tribuit facultatem in aliqua Festiuitate absolucndi à reservatis si aliquis Religiosus efficeret confessionem irritam, & reservata confiteatur; postea à quocumque Confessario possit absolutionem obtinere.

Etianque insertur, quod qui virtute Bullæ Cruciatæ confiteatur casus Episcopales scilicet, & sine contritione, postea potest à quocumque Confessario etiam sine Bulla absolutionem obtinere? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 18.

Negatiue respondet Ledesima in summ. tom. 1. tract. de Pæn. cap. 13. concl. 2. dub. 7. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. num. 16. qui citat Acoftam in explic. Bul. quasi. 45. quando, videlicet, po. à h. 5. pœni

H 3

vel 6. & ibi
in tr. 3. Ref.
505. Notan-
dum est a-
men.

penitens scit, illam confessionem esse irritam: secus, si talis nullitatem confessionis non adverteret; nam in secundo casu putant manere liberum à reservatione. Et ratio est: quia Summus Pontifex concedit facultatem absolventi à reservationis in ordine ad susceptionem Indulgentiarum; sed, qui scienter facit confessionem irritam, Indulgentias minimè consequi potest ergo, &c.

2. Non reticebo tamen, multos Doctores contrarium asserere probabiliter, quos adducit, & sequitur Comitatus in *respons. mor. lib. 1. quest. 30. num. 2.* vbi sic ait: [Num, qui tempore Iubilæi, &c. adde tu per Bullam Cruciatam] sic confessionis est de casu reservato, nec quidquam eo profuit confessio ad salutem, post Iubilæum meliorem tamen querere possit quemlibet Confessarium, qui tum ab aliis casibus; tum à reservationis eum possit absolueri; Caietanus in *sum. verb. casus reservatus in calce*: Armilla eodem verb. num. 4. Sylvest. *ver. Confessio*, 1. q. 19. in extremo, seu n. 21. à quo Paludanus, & D. Antoninus nominantur opinionis Authores; aiunt, eum, qui sic confessionis est reservatum casum, posse à quocumque Confessario absolui; propterea quòd legi Ecclesiastica reservationis iam satisfecit, quamvis legi diuinæ confessionis nulla ratione satisfecit. Quare iure diuino debet iterum Sacerdoti illud ipsum peccatum, & reliqua omnia declarare.] Ita Comitatus.

Sup. hoc in
Ref. 2. not.
præterit
propè fin. §.
1. vers. quan-
do quis.

3. Sed hanc Comitoli sententiam non admittunt aliqui Doctores in Confessione facta vigore Iubilæi; quia talis absolutio confertur in ordine ad lucandas Indulgentias, & verè penitentibus; secus autem, si absolutio à reservationis, vel à Superiore Ordinario, vel à delegato daretur sine vilo ordine ad Indulgentias lucandas. Vnde patet, me olim rectè respondiisse, quòd quando Prælati tribuit facultatem in aliqua festiuitate absoluenti à reservationis, si aliquis Religiosus tunc efficeret confessionem irritam, & reservata confiteretur, postea à quocumque Confessario posset absolutionem ab illis obtinere; quia talia peccata non remanserunt amplius reservata. Et ita docet Nugnus in *addit. ad 3. part. tom. 2. quest. 9. art. 2. part. 2. dub. 4.* Honorius de *cas. reserv. part. 1. cap. 4. §. 9. num. 3.* Reginaldus in *praxi, tom. 1. lib. 8. cap. 6. sect. 1. num. 1.* Homobonus *tract. de cas. reserv. part. 1.* Coninch. de *Sacram. disput. 8. dub. 12. num. 91.* Henriquez *lib. 6. cap. 16. §. 5. in Glos. litt. B. & C. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. sect. 4. numero 22.* Possenus de *offic. Cur. cap. 27. numero 29.* cum aliis. Et ita ex hac doctrina infert Acofta, vbi *suprà*, quòd qui virtute Bullæ Cruciatæ confitetur casus Episcopales sicte, & sine contritione, postea potest à quocumque Confessario de illis, etiam sine Bulla, absolutionem obtinere. Sed opinio Comitoli videtur etiam probabilis.

RESOL. LI.

Quis habet casus reservatos, & confessus vigore Bullæ Cruciatæ fecit scienter confessionem inuálidam, queritur, an possit postea à quolibet Confessario absolui? Et quid de peccatis reservatis, & obliuiscit in prædicta confessione? Ex p. 3. tr. addit. Ref. 16.

Quæ hic est
Ref. antecede-
ns, & in
ro. 1. tr. 5. ex
de Cr. Ref.
29. & 30. à
lin. 5. vel 6.
& ibi in tr. 3.
Ref. 50. §.
Notandum
est tamen.

§. 1. **P**RO affirmatiua sententia, quam probabilem putavi in *part. 1. tract. 11. resol. 18.* adduxi Comitolum, & alios. Sed hæc opinio displicuit cuidam viro docto, immeritò quidem, & ideo tanquam probabilem iterum illam admitto, quam absolute tuetur nouissimè Egidius Trullench in *Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 3. num. 9.* vbi sic ait: *Quæres, an qui fecit confessionem irritam & inuálidam, in qua confessus est reservatus, & à Confessario absolutus fuit ratione Bullæ*

liber sit à reservationis confessi, ita ut postea ea peccata cuiuslibet approbato confiteri? Respondeo affirmative, quia directè & animo gaudenti hoc priuilegio, ut suppono, se subiecit legitimo Superiori, qui potuit & voluit tollere reservationem. Secundo, quia à reservata Papa censura potest absolui ratione Bullæ extra confessionem; ergo non requiritur ad effectum tollendi reservationem virtute Bullæ, quòd confessio fuerit valida, vel non. Et hæc omnia etiam procedunt, quando penitens habet animum & intentionem expressam confitendi & subiiciendi absolutioni, non solum ea reservata, quorum recordatur, sed etiam ea omnia, si recordaretur, & Confessarius absolute absoluit expressè confessi, & sub conditione obliuiscit, tunc enim ab omnibus censetur absolutus, & sufficit postea illa peccata, quando memoria occurrerint, cuiuslibet approbato confiteri. Ita Trullench, cui adde insignem Theologum Salmanticensem Petrum Ochagauiam de *Sacram. tract. 2. de confess. Sacram. quest. 22. concl. 2. numero 8.* vbi sic asserit. *Si quis expressè confitatur omnes casus reservatos Sacerdoti habenti ad id iurisdictionem, vel concessam in gratiam sui, vel in gratiam penitentis, satisfaciunt omnino reservationi, etiam si confessio ex aliquo capite nulla reddatur; unde talia peccata potest postea cuiuslibet Confessario confiteri; quia reservatio ad id ordinatur, ut penitens deferat peccata propria Sacerdoti, & eius sententiam audiat, & penitentiam impositam acceptet. Sed hoc totum contingit cum confessio ex aliquo capite reddatur nulla, ut supponimus? ergo tollitur omnino reservatio. Et hæc conclusio etiam est veracum absolutio datur ratione potestatis delegate, quia satisfaciunt fini reservationis. Hæc Ochagauia, qui citat Syluestrum *ver. confessio 1. q. 19.* & D. Antoninum *p. 3. tit. 14. c. 19. §. 17.* Vnde immeritò, ut dixi hæc opinionem quidam existimauit improbabilem, est enim probabilissima, cum pro se magno Authores habeat, & validis sit conclusi rationibus. Vnde probabiliter ego his dictis consului, quemdam absolutum à reservationis virtute Cruciatæ, qui postea cognouit confessionem illam fuisse nullam, & tunc Bullam non habebat, potuisse postea de illis absolui à quocumque Sacerdote approbato, & ita mecum fenserunt etiam multi viri docti de hac re ab illo consulti.*

RESOL. LII.

An qui fuit absolutus virtute Bullæ Cruciatæ sine ulla mentione, & intentione reservationum, tam ex parte sui, quam ex parte Confessarii, licet remaneat absolutus à peccatis reservatis obliuiscit, an etiam remaneat liber ab obligatione postea confitendi illa peccata reservata legitimo Superiori, si amplius non habeat Bullam Cruciatam, vel an poterit absolui à quocumque Confessario? Idem dicendum est, prout fit in Iubilæis. Et notatur, quod si aliquis excommunicatus excommunicatione exigente satisfactionem partis, obliuiscit confiteri hæc censuram, per generalem absolutionem, quæ datur ad cautelam, non manet absolutus à tali censura. Ex p. 1. tr. Ref. 19.

§. 1. **R**espondent aliqui negatiuè; putant enim reservationem non tolli per quamcumque absolutionem collatam à legitimo Confessario, facultatem re. Confessarij qui cognitionem habuit peccati reservati, vel qui habuit intentionem auferendi quamcumque reservationem, habuit intentionem auferendi quamcumque facultatem super reservata, non habuit intentionem aliam, quam communem ministrandi Sacramentum, nihil aliud est, quam alius Sacerdos, qui non intèdit auferere reservationem. Alias ex opposita sententia sequeretur, quòd qui Penitentiariis, aut Religiosis mendacibus habebat, bus multa priuilegia, aut superiori in sua Religione, vel